

Kinnitatud
AS Eesti Raudtee juhatuse
14.09.2021 otsusega nr 605/4.1

Jõustumine 20.11.2021

**JUHEND AS EESTI RAUDTEE JA AS EESTI LIINIRONGID
TÖÖTAJATE TEGUTSEMISE KORRAST
KONTAKTVÕRGU TOITEPINGE VÄLJALÜLITAMISEL**

2021

1. Üldist

Käesolev juhend sätestab energiadispetšeri, rongidispetšeri, jaamakorraldajate ja elektrirongi juhtide tegutsemise korra kontaktvõrgus pinge avariilisel väljalülitumisel.

- Elektrifitseeritud raudteelõikudel Raasiku, Järve, Keila, Riisipere veoalajaamade ja sektsioonpostide elektriseadmete ning kontaktvõrgu lahkülilitite kaugjuhtimist, kontrolli ja -mõõtmist teostab energiadispetšer.
- Side energiadispetšeri ja elektrirongide juhtide vahel toimub rongidispetšeri kaudu.
- Käesolevat juhendit on kohustatud teadma: energiadispetšerid, veoalajaamade operatiiv-remondipersonal, rongidispetšerid, jaamakorraldajad elektrifitseeritud raudteelõikudel, elektrirongide juhid ning Eesti Liinirongide AS-i (edaspidi Elron) depoo liikluskorraldajad.

2. Energiadispetšeri tegevus

- 2.1. Veoalajaamas kontaktvõrgu toitefiidri lüliti väljalülitumisel ülekoormuse tõttu ja automaatsel taas-sisselülitumisel fikseerib energiadispetšer lüliti numbri, lüliti toitetsoonis olevate elektrirongide numbrid ja väljalülitumise aja.
- 2.2. Lüliti väljalülitumisel, kui ei toimunud lüliti automaatset taas-sisselülitumist ja puudub signaal isolatsiooni rikke kohta lüliti toitetsoonis, lülitab energiadispetšer lüliti koheselt sisse ning kontrollib pinget ja koormust fiidril.
- 2.3. Ühe ja sama elektrirongi poolt põhjustatud korduvate lüliti väljalülitumiste korral teavitab energiadispetšer juhtumist rongidispetšerit, kes omakorda informeerib depoo liikluskorraldajat, et viimane korraldaks rikkis koosseisu väljalülitamise.
- 2.4. Lüliti väljalülitumisel ja isolatsioonirikke signaali olemasolul tegutseb energiadispetšer järgnevalt:
 - 2.4.1. lülitab välja mastilahklüliti ja kontrollib fiidri isolatsiooni korrasolekut kuni mastilahklülitini;
 - 2.4.2. lülitab sisse mastilahklüliti ja isolatsioonirikke signaali ilmnemisel kontrollib lüliti toitetsoonis olevate elektrirongi juhtide kaudu, kas rongide kõik vooluvõtturid on alla lastud; isolatsioonirikke signaali puudumisel pingestab toitetsooni ja annab elektrirongi juhtidele käsu vooluvõtturite ülestõstmiseks; saades elektrirongi juhilt teate vooluvõtturi ülestõstmisest ja lüliti uuesti väljalülitumisel viitab see vigasele elektrirongile; keelab rongijuhil vigase mootorvaguni vooluvõtturi ülestõstmise; teatab olukorrast rongidispetšerile, kes korraldab vigase elektrirongi väljaveo;
 - 2.4.3. kui toitetsoonis on elektrirongide vooluvõtturid alla lastud ja on olemas isolatsioonirikke signaal, viitab see rikkele kontaktvõrgus; energiadispetšer lokaliseerib rikkekoha lülitades välja tele- ja kaugjuhtimisega lahkülilitid rikkis toitetsoonis ja taastades toitepinge muudel kontaktvõrgu lõikudel; teatab olukorrast rongidispetšerile ja suunab elektrivõrkude avariibrigaadi rikkekohale;
 - 2.4.4. edastab rongidispetšerile keelu elektrirongide liiklemiseks raudteelõikudel ja teedel ning siiretel, kus puudub pinge kontaktvõrgus. Elektrirongide edasise liiklemise korra otsustab rongidispetšer kooskõlastatult energiadispetšeriga.

3. Elektrirongi juhi tegevus

- 3.1. Toitepinge puudumisel kontaktvõrgus 2 min jooksul on elektrirongi juht kohustatud alla laskma vooluvõtturid ja teatama sellest rongidispetšerile, kes edastab teate energiadispetšerile.
- 3.2. Vooluvõtturid tõstab juht üles üldjuhul energiadispetšerilt käsu saamisel. Side puudumisel energiadispetšeriga tõstab rongijuht peale 4-5 min möödumist toitepinge kadumisest kontaktvõrgus vooluvõtturid üles ükshaaval. Toitepinge ilmumisel jätkab juht sõitu. Toitepinge jätkuval puudumisel kontaktvõrgus võib juht perioodiliselt kontrollida pinget ilmumist kontaktvõrgus tõstes vooluvõtturi lühiajaliselt üles. Pinget jätkuval puudumisel peab rongijuht leidma võimaluse olukorrast teatamiseks rongidispetšerile ja kooskõlastama edasise tegevuse.
- 3.3. Kui vooluvõtturite ülestõstmisel toimub pinget väljalülitumine kontaktvõrgus, on see tunnuseks, et elektrirongis on rike. Kui koosseisul on kaks omaette toimivat kõrgepingeahelat, peab juht välja lülitama rikkega kõrgepingeahela ja teavitama sellest rongidispetšerit ning depoo liikluskorraldajat ning rong võib vähendatud võimsusega, ehk teise veoahelaga edasi sõita. Kui rike on mõlemas kõrgepingeahelas või koosseisul on üks ahel, on juht kohustatud vigase mootorvaguni vooluvõtturi alla laskma ja teatama juhtumist koheselt rongidispetšerile.
- 3.4. Elektrirongi juhi poolt avastatud rikest rongis, mis põhjustasid toitepinge väljalülitumise, samuti kontaktvõrgus avastatud rikest, on juht kohustatud teatama rongidispetšerile. Teade peab sisaldama juhi nime, rongi numbrit, koosseisu numbrit, rikke koha ja iseloomu.

4. Rongidispetšer on kohustatud

- 4.1. Energiadispetšeri poolt käsu saamisel „elektrirongidele liikumise keelamiseks kontaktvõrgu pingestamata lõigul“ võtta tarvitusele meetmed jaamakorraldajate teavitamiseks ning elektrirongi liikumise piiramiseks konkreetsel raudteelõigul. Edastama juhtide teated energiadispetšerile.
- 4.2. Rikke korral kontaktvõrgus lubama energiadispetšeri nõudmisel sõita kontaktvõrgu eritehnikal koheselt rikkekohale ning peatama ronge taastamisbrigaadi peale- või mahaminekuks. Energiadispetšeri nõude esitamise aluseks on taastamistööde juhi tellimus.
- 4.3. Teavitab koheselt piirkonnas liikuvate elektrirongide vedurijuhte kontaktvõrgus voolu kadumisest, kontaktvõrgu vigastusest, rikest või muudest põhjusest, mis ei võimalda elektrirongidel tavapäraselt piirkonda läbida.
- 4.4. Väljastab elektrirongi piirkonna läbimiseks eritingimustel (kontaktvõrgu vigastus, remont jne), vedurijuhile hoiatused vastavalt kehtivale hoiatuste väljastamise korrale.